

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

Tlačová správa, 21. 2. 2025

Výstava Kruhy na vode 2024

ÚĽUV sa ako jediná štátna inštitúcia venuje zachovávaniu a rozvoju tradičného remesla a ľudovej umeleckej výroby na Slovensku. S cieľom hľadania možných prienikov a iniciovania spoluprác medzi remeselníkmi a profesionálnymi dizajnérmi, organizuje od roku 2000 medzinárodnú súťaž dizajnu orientovaného na remeslo – KRUHY NA VODE. Jej poslaním je rozvíjať dialóg o tradičných hodnotách, ich uchovávaní aj inováciách v súčasnom remesle, úžitkovom umení a dizajne. Súťaž je platformou na konfrontáciu nových diel hľadajúcich inšpirácie v tradičnej umeleckej výrobe. Výber najlepších prác prihlásených do 12. ročníka súťaže bude predstavený v Galérii G18, Univerzity Tomáša Baťu v Zlíne v termíne od 12. marca do 17. apríla 2025.

Názov výstavy: Kruhy na vode 2024

Miesto: Galéria G18, Univerzita Tomáša Baťu v Zlíne

Vernisáž: 12. 3. 2025 o 18.00 h

Trvanie výstavy: 13. 3. – 17. 4. 2025

Otvorené: pondelok – sobota | 13.00 – 18.00 h

Kurátorka: Mária Hriešik Nepšinská

Výstavu pripravil: ÚĽUV v spolupráci s Fakultou multimediálnych komunikácií, Ateliér Tvorby priestoru, Univerzita Tomáša Baťu v Zlíne

Komentované prehliadky: 31. 3. a 16. 4. 2025 od 18.00 h

Kreatívny workshop: 10. 4. 2025 | 16.00 – 18.00 h

Do otvorenej výzvy aktuálneho 12. ročníka súťaže sa zapojilo 238 súťažných prác od dizajnérov, remeselníkov a študentov z deviatich krajín – Slovensko, Česko, Maďarsko, Rakúsko, Poľsko, Ukrajina, Nemecko, Írsko a Nórsko.

V sekcii A prihlásili svoje diela profesionálni dizajnéri a študenti vysokých škôl zohľadňujúci v realizáciách súčasného dizajnu remeselné prístupy, prípadne využívajúci tradíciu v širšom zmysle ako inšpiráciu na experiment. V sekcii B sa prezentovali remeselníci a tradiční výrobcovia umeleckoremeselných produktov, pričom dôležitým kritériom hodnotenia bola možnosť sériovej reprodukovateľnosti diel. ÚĽUV kladie dôraz na podporu dizajnérov už v štádiu ich formovania na stredných školách s umeleckým zameraním, súťaž im preto poskytla priestor v samostatnej sekcii C, do ktorej prihlásili diela inšpirované postupmi a vzormi tradičného remesla, realizované z prírodných či v menšej miere z alternatívnych materiálov.

Súťažné práce hodnotila odborná porota v zložení: Tibor Uhrín, predseda poroty, dizajnér a pedagóg (Technická univerzita v Košiciach); Ferdinand Chrenka, dizajnér a iniciátor súťaže Kruhy na vode;

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV-u: www.uluv.sk.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

Lenka Žižková, riaditeľka Design Cabinet CZ a súťaže Národná cena za študentský dizajn, teoretická dizajnu (Praha); Szilárd Kiss József, módný dizajnér a štylista, pedagóg na módnych školách v Maďarsku; Markéta Nováková, dizajnérka a pedagogička (Vysoká škola výtvarných umení v Bratislave); Michal Hanula, dizajnér a pedagóg (Škola umeleckého priemyslu v Ružomberku); Janka Motyčková, odevná dizajnérka, estetička a kultúrna manažérka; Katarína Chruščová, riaditeľka Regionálneho centra remesiel ÚĽUV v Banskej Bystrici.

V sekcii A profesionálnych dizajnérov porota jednomyseľne rozhodla o prvenstve Jennifer Rubach z nemeckého Bambergu. V jej košíku na bicykel AMA z miazgovaného vrbového prútia sa snúbi remeslo a funkčnosť. Jednoduchým zacvaknutím sa kôš pripevní na nosič bicykla a rovnako ľahko sa aj odníma. Plnohodnotne využívaný môže byť aj vtedy, ak práve nie je upevnený na bicykli. Vďaka dvom nastaviteľným bavlneným popruhom a organickému tvarovaniu kopírujúcemu ergonómiu tela sa pohodlne nosí aj na pleciah. Vysokokvalitná je aj košíkarska práca, vďaka ktorej kôš pri dobrej starostlivosti vydrží celé roky.

Porotu zaujali aj sklenené vázy Zuzany Kováčikovej, študentky ateliéru skla na Vysokej škole výtvarných umení (VŠVU) v Bratislave, nazvané *Možnosti dekoru* – získala druhé miesto. Inšpirované sú drotárskym remeslom a prinášajú inovatívny prístup k aplikácii dekoru. Nosným prvkom aj tvarovaným nástrojom sa stal kov v podobe nastrihaného plechu alebo drôtu. Slúži ako forma, ktorá determinuje finálny tvar objektu. Cez pestrofarebné časti sa fúkaná sklovina pretláča von, pričom do tohto procesu vstupuje aj prvok náhody.

Motív elipsy ako symbol večnosti a spolupatričnosti a tradičné rodinné rituály spojené s obdobím Vianoc inšpirovali Martinu Pospíšilovú (ČR) k vytvoreniu kolekcie interiérových symbolov adventu a Vianoc *Propoj* – umiestnila sa na treťom mieste. Adventný kalendár, dve verzie vianočných stromčekov a adventné svietniky v minimalistickom štýle predstavujú alternatívne poňatie týchto tradičných rituálov. Všetky komponenty z brezovej preglejky i z mosadze sú v súlade so zásadami obehového hospodárstva typizované, ľahko dostupné aj recyklovateľné. Navyše vďaka praktickému obalu možno produkty úsporne skladovať a opätovne používať.

Uznanie v sekcii A porota udelila Tímei Kepovej a Georgiosovi Somarakisovi, ktorí pôsobia ako dvojica pod značkou Vnem studio. Uznanie získali za kolekciu *15:15*, zloženú z troch solitérov sedacieho nábytku z dreveného masívu, ktorého forma evokuje robustnosť a monumentálnosť antických stĺpov. Martina Uličianska bola ocenená uznaním za kolekciu váz *Soil & clay* z ručne modelovanej hlíny, šamotu, kameniny a porcelánu. Lenka Franková dostala uznanie za súčasné poňatie senohradskej výšivky v kolekcií *Bavlnené plienky v Honte*. Pridanou hodnotou jej produktu je možnosť ručného vyšívania podľa predtlačeného vzoru. Ocenené boli aj maďarské účastníčky Réka Csikné Bardon za puzdrá na fľašu zo šúpolia s koženým remienkom a Sigmond Gáborné za odevný model tzv. malých čiernych šiat z látky v čierno-tyrkysovej farebnej kombinácii, ručne utkanej na štvorniteľnicových a šesťniteľnicových krosnách plátnovou a keprovou väzbou. Inšpiroval ju motív ružového viniča na írskych čipkovaných rukavici, ktorému sa pripisuje ochranná funkcia. A uznanie získala i Anna Němcová (VŠVU, Bratislava – pedagogička Barbora Peuch) za dámske modely *Lavína* z bieleho bavlneného plátna, s využitím tradičnej techniky žabkovania.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmi trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV-u: www.uluv.sk.

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV)

Mgr. Alena Pastorková

Tel.: +421 905 370 680

Email: alena.pastorkova@uluv.sk

Web: www.uluv.sk

V sekcii B remeselných tvorcov zvíťazila kolekcia zvieratiek z bukového dreva *Kyjatický les*, ktorú podľa návrhu dizajnérky Dominiky Mačákovej zhotovil majster ľudovej umeleckej výroby Ladislav Hedvigi. Inšpirovaná pôvodnými kyjatickými hračkami, vznikla v Otvorenom ateliéri ÚĽUV-u s cieľom obohatiť portfólio remeselníka i miestny trh. Druhé miesto získali bytové doplnky *Pohladenie ľanu* od majsterky ľudovej umeleckej výroby Ľubomíry Žilkovej, zhotovené na krosnách zatkávaním ľanu a bavlny. Minimalistické vzorovanie vankúšov a prestieraní vychádza priamo z použitých techník (ažúrka v plátne, kombinácia keprovej väzby s plátňovou väzbou). Ocenených doplnil majster ľudovej umeleckej výroby Michal Fratrič, ktorého pôsobivé sedadlá sú vytvorené štiepaním z jedného kusa jaseňového dreva tak, aby vynikol efekt unikátneho vlnkovaného povrchu.

Uznania v sekcii B získali Ján Fotta za gubu *Kruh* podľa návrhu Ľubice Poncik (Otvorený ateliér ÚĽUV), Sam Gleeson (Írsko) za kolekciu nožov z damaškovej ocele, ako aj Lívia Rášová za ručne pletené svetle a doplnky z kolekcie *Herbarium*, inšpirované divo rastúcimi liečivými rastlinami. Svojou kolekciou autorsky prispela k silnejúcej tendencii ručne vyrábaných odevov v kontexte hnutia pomalej módy. Tvorí z priadzí z vlny slovenských oviec spracovaných miestnymi firmami, ako aj z upcyklovanej vlny z vypáraných odevov.

V sekcii C študentov stredných škôl umeleckého priemyslu (ŠUP) získala prvé miesto Lea Veselovská (ŠUP, Ružomberok – pedagóg Michal Hanula) za konferenčný stolík *Relativable*, inšpirovaný tradičnou remeselnou technikou drotárstva. Porota ocenila výnimočný súlad dizajnu a technického vypracovania produktu. Druhé miesto patrí Petre Fraňovej (ŠUP Josefa Vydru, Bratislava – pedagóg Martin Hartiník) za *Stolček* z dubového masívu s vtipným dizajnom a kvalitným remeselným zhotovením. Treťou ocenenou je Katarína Kasanová (ŠUP Ladislava Bielika, Levice – pedagogička Jarmila Némethová Belianská). Jej odevná kolekcia *Štruktúry z ľanu* zrebnej farby je inšpirovaná ľudovými krojmi z oblastí Považia, Záhoria, Liptova a Oravy. Pre tradičné odevy týchto regiónov je typické zdobenie zámkami, žabkovaním, skladmi, záhybmi alebo výšivkou. Porota ocenila kombináciu materiálov a textilných techník na odevoch aj čepcoch.

Uznania si v sekcii C odniesli Filip Hrubý (ŠUP J. Vydru, Bratislava – pedagóg M. Hartiník) za svietidlá vyrobené zo sústruženého a pieskovaného smrekového a orechového dreva, Martina Fejová (ŠUP, Ružomberok – pedagóg M. Hanula) za kresielko *FlooraWood*, vyrobené z preglejky s využitím moderných technológií, Noémi Guillaume (ŠUP J. Vydru – pedagóg Milan Hanko) za keramické misky, ktoré upútali jemnosťou tenkostenných plátov, Jakub Kubový (Stredná umeleckopriemyselná škola v Uherskom Hradišti – pedagogička Jitka Langerová) za výnimočnú prácu s prírodne činenou kožou v kombinácii s drevom.

Aktuálny ročník súťaže potvrdil medzinárodné etablovanie KRUHOV NA VODE, čo značí jej dlhodobý potenciál, ale aj schopnosť vytvárať priestor pre konfrontáciu remeselných prístupov v súčasnom dizajne aj v iných krajinách. Možnosť porovnania kreativity a spracovania materiálov je fascinujúca a smeruje jednoznačne k podpore kvalitného remesla v rôznych materiálových skupinách.

Tešíme sa na vašu návštevu!

Ústredie ľudovej umeleckej výroby (ÚĽUV) je štátna príspevková organizácia zriadená Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky. Vykonáva a podporuje aktivity vedúce k zachovaniu a rozvíjaniu tradičných remesiel a ľudovej umeleckej výroby v súčasných podmienkach. Riadi regionálne centrá remesiel, vykonáva múzejnú, dokumentačnú, výstavnú a edičnú činnosť. Vzájomnou spoluprácou s výrobcami a dizajnérmí trvale podnecuje vznik nových diel. Viac o aktivitách ÚĽUV-u: www.uluv.sk.